

Volum coordonat de
Violeta Enea

**ABORDAREA PSIHOLOGICĂ
A ADOPTIEI
ȘI ASISTENȚEI MATERNALE**

POLIROM
2021

Cuprins

<i>Prezentarea autorilor</i>	9
<i>Prefață</i> (Eugen Avram)	19
<i>Cuvânt-Înalte</i> (Violeta Enea)	21

Partea I

Aspecte comune adopției și asistenței maternale

Modul în care iubirea influențează dezvoltarea creierului (Corneliu Moșoiu).....	25
Dezvoltarea emoțională și cognitivă a copilului (Florinda Golu)	36
Teoria atașamentului și îngrijirea copilului (Maria Aneuța Gurza, Ion Dafinoiu).....	50
Probleme clinice și domeniile afectate la copiii expuși traumelor complexe (Ioana R. Podina, Alexandru Pană).....	60
Tulburările de atașament (Cătălina A. Roșca, Alexandru Mateizer)	71
Părinți care își dau copiii spre adopție sau în asistență maternală (Octavian Onici)	88
Stilurile parentale (Loredana R. Diaconu-Gherasim)	96
Erori comune de parenting și cum pot fi evitate (Georgeta Pânișoară, Ruxandra Chirca)	105
Efectele expunerii copiilor la violența domestică (Ingrid Dănilă, Diana Tăut, Adriana Băban)	117
Importanța atitudinii cadrelor didactice care au în clasă copii adoptați sau aflați în grija asistențelor maternale (Otilia Clipa)	129
Căutarea de către copii a părinților biologici (Cătălin Dirțu)	139
Deontologie și cercetare în domeniu (Teodora Carina Petrescu, Violeta Enea)	146

Partea a II-a
Procesul adopției

Perspective istorice și contemporane asupra adopției (Ana-Maria Cazan).....	167
Reglementări legislative și etapele procesului de adopție internă (Aurora-Elena Gavriș)	178
Adopțiile internaționale și transrasiale (Petruța P. Rusu, Ionela Bogdan)	191

Partea a III-a
Perspective teoretice ale adaptării copilului adoptat

Perspectiva biologică (Ana-Maria Țepordei)	207
Teoria psihodinamică (Camelia Soponaru)	217
Teoria rolului social (Ștefan Boncu)	225
Teoria sistemelor familiale (Maria Nicoleta Turliuc)	234
Teoria stresului și a copingului (Daniela Muntele-Hendreș)	243

Partea a IV-a
Viitori părinți adoptivi?

Ești pregătit pentru adopție? (Octav Sorin Candel)	255
Minuri despre copiii adoptați și părinții adoptivi (Mihai Marian)	263
Este adopția potrivită pentru tine? (Simona Trip, Angelica Hălmăjan)	272
Ce informații ar fi indicat să deții despre copilul pe care intenționezi să îl adopți (Mihaela Boza).....	283
Ce informații ar fi indicat să deții despre mama biologică (Andreea Scrumeda, Violeta Enea).....	295
Decizia de a adopta și discutarea acestei decizii cu părinții și prietenii (Cornelia Măirean).....	303
Adoptarea copiilor cu nevoi speciale (Adina Karner-Huțuleac)	311

Partea a V-a
Părinți adoptivi

Pregătirea pentru aducerea copilului în familie (Costina-Ruxandra Păsărelu, Florina-Magdalena Anichitoea, Anca Dobrean)	325
Adaptarea părinților la problemele medicale și dizabilitățile copiilor adoptați (Irina Crumpei-Tanasă)	337
Adoptarea celui de-al doilea copil: aspecte de luat în considerare (Mioara Boca Zamfir)	347

Partea a VI-a
Când și cum îi explici copilului adopția

Discuția cu copilul mic și preadolescentul despre adopție și reproducere (Tudor-Ștefan Rotaru)	359
Discuția cu adolescentul despre adopție și reproducere (Oana Cobeamu)	369

Partea a VII-a
Profesionalizarea îngrijirii copiilor

Contextul legal al asistenței maternale în România (Emilia Pascal)	385
Cunoștințe pe care asistenții maternali ar trebui să le dețină (Emilia Pascal)	394
Plasamentul familial asigurat de membri ai familiei sau prieteni (Marinela Carmen Grigore)	404
Asistența maternală ca remediu al problemelor asociate instituționalizării timpurii (Florin Țibu)	414
Atitudinea asistentului maternal în cazul adopției copilului aflat în plasament familial (Claudia I. Iacob, Constantin Brezoi)	425

Partea a VIII-a
Evaluarea psihologică

Procesul evaluării psihologice a potențialilor părinți (Anca Dobrean, Costina-Ruxandra Păsărelu)	437
Evaluarea psihiatrică a copiilor adoptați și a potențialilor părinți (Viorel Lupu, Izabela Ramona Lupu, Carmen Șoancă)	449

Partea a IX-a
Intervenții psihologice

Programul de training cognitiv-comportamental pentru părinții adoptivi și asistenții maternali (Oana David, Georgiana M. Roșca).....	461
Terapia cognitiv-comportamentală a copiilor adoptați (Oana Cobeanu)	476
Dezvoltarea atașamentului copiilor față de asistenții maternali și părinții adoptivi. Program de training (Alexandra Zancu, Violeta Enea).....	494
Theraplay (Alexandra Maftei, Violeta Enea).....	508
Terapia familiei după adopție (Mona Vințilă, Otilia Ioana Tudorel).....	520
Terapie de grup cu părinți adoptivi (Oana Dănilă)	536
Facilitarea unei experiențe pozitive de reunire a fraților (Victor Groza, Ovidiu Gavrilovici).....	548
Terapia narativă în adopție și asistență maternală: Aplicații narative colective : Copacul Vieții (Ovidiu Gavrilovici, Aliona Dronic)	557
Sindromul alcoolismului fetal. Intervenții cu copiii și familiile afectate de expunerea prenatală la alcool (Daiana Maria Rusu, Violeta Enea)	565

3. Atestatul de persoană sau familie aptă să adopte

„Elementul central al Legii nr. 273/2004 este identificarea unei familii pentru copilul adoptabil și nu a unui copil pentru o familie adoptatoare” (Oficiul Român pentru Adopții, *apud* Mihăilă, 2010, p. 37), justificat de faptul că „drepturile copilului sunt prioritare și sunt mai importante decât dorințele și nevoile unei familii care își dorește cu ardoare un copil [...] procedura adopției pornind de la copilul pentru care specialiștii au decis că adopția este cea mai bună soluție” (Mihăilă, 2010, p. 37).

Pentru încuviințarea adopției, adoptatorul/familia adoptatoare trebuie să dețină un atestat în acest sens. Astfel, potrivit art. 13, alin. 2 și art. 18, alin. 4 din Legea 273/2004, autoritățile competente, respectiv Direcția în a cărei rază teritorială își are domiciliul adoptatorul/familia adoptatoare eliberează atestatul de persoană/familie aptă să adopte, iar dacă domiciliile soților familiei adoptatoare sunt diferite, atestatul va fi eliberat de Direcția de la domiciliul unuia dintre soți, în funcție de opțiunea acestora. Atestatul de persoană/familie aptă să adopte este certificarea faptului că adoptatorul/familia adoptatoare prezintă garanțiile morale și îndeplinește condițiile materiale necesare creșterii, educării și dezvoltării armonioase a copilului și a faptului că există abilități parentale.

Pentru obținerea atestatului de persoană/familie aptă să adopte, specialiștii abilitați vor efectua o evaluare prin care vor identifica abilitățile parentale, vor analiza îndeplinirea garanțiilor morale și a condițiilor materiale, procedându-se și la pregătirea potențialilor adoptatori pentru asumarea, în cunoștință de cauză, a rolului de părinte.

Evaluarea trebuie realizată de Direcția de la domiciliul adoptatorilor sau de organismele private autorizate, în baza solicitării adoptatorului/familiei adoptatoare. Prin modificarea legislativă adusă de Legea nr. 268/2020⁹, dacă adoptatorul sau familia adoptatoare aparține minorităților naționale, evaluarea și pregătirea, pentru asumarea în cunoștință de cauză, a rolului de părinte se pot face, la cerere, în limba minorității naționale respective. Evaluarea adoptatorului sau familiei adoptatoare în vederea obținerii atestatului, conform art. 18 alin. 3 literele a), b), c), d) și e) din Legea nr. 273/2004 trebuie să aibă în vedere :

- a) personalitatea și starea sănătății adoptatorului sau familiei adoptatoare, viața familială, condițiile de locuit, aptitudinea de creștere și educare a unui copil;
- b) situația economică a persoanei/familiei, analizată din perspectiva surselor de venit, a continuității acestora, precum și a cheltuielilor persoanei/familiei;
- c) motivele pentru care adoptatorul sau familia adoptatoare dorește să adopte;
- d) motivele pentru care, în cazul în care numai unul dintre cei doi soți solicită să adopte un copil, celălalt soț nu se asociază la cerere;
- e) impedimente de orice natură relevante pentru capacitatea de a adopta.

Rezultatele evaluării trebuie consemnate într-un raport final de evaluare a capacității de a adopta a solicitantului. Raportul final va mai conține și propunerea privind eliberarea sau neeliberarea atestatului, trebuie întocmit în maximum 120 de zile de la depunerea cererii de evaluare și trebuie comunicat solicitantului. Dacă acest raport conține un rezultat

9. Publicată în MO, Partea I, nr. 159 din 5.03.2004.

favorabil, Direcția în a cărei rază teritorială își are domiciliul adoptatorul/familia adoptatoare emite dispoziție privind eliberarea atestatului de persoană sau familie aptă să adopte (art. 18 din Legea nr. 268/2020 de modificare a Legii nr. 273/2004).

Dacă soții familiei adoptatoare și-au stabilit domiciliile diferite, atestatul va fi eliberat de Direcția asupra căreia cei doi soți vor conveni.

În cazul în care raportul final de evaluare conține un rezultat nefavorabil, adoptatorul/familia adoptatoare poate formula contestație într-un termen de cinci zile lucrătoare de la comunicarea acestuia; în caz de necontestare, Direcția emite dispoziție de neeliberare a atestatului.

Dacă persoana/familia adoptatoare contestă rezultatul raportului de evaluare, contestația formulată trebuie depusă și înregistrată la Direcția care a efectuat evaluarea, care o va trimite, împreună cu copia dosarului persoanei sau familiei în cauză, în termen de cinci zile lucrătoare, spre soluționare ANDPDCA.

Atestatul emis este valabil pentru o perioadă de cinci ani¹⁰, valabilitatea acestuia prelungindu-se de drept până la încuviințarea adopției, pentru situațiile prevăzute de art. 18, alin. 7, lit. a) și b) din Legea nr. 273/2004, după caz, respectiv:

- dacă pe rolul instanței judecătorești s-a introdus cererea de încuviințare a adopției pentru un copil aflat în plasament, de cel puțin 6 luni¹¹; precizăm că, potrivit Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului¹², plasamentul este o măsură de protecție specială, cu caracter temporar, ce poate fi dispusă la o persoană sau familie, la un asistent maternal sau la un serviciu de tip rezidențial conform art. 123, alin. (2) din actul normativ anterior menționat, pentru copilul ai cărui părinți sunt decedați, necunoscuți, decăzuți din exercițiul drepturilor părintești (conform art. 508, alin. 1, Cod civil) sau cărora li s-a aplicat pedeapsa complementară a interzicerii drepturilor părintești (conform art. 67 Cod penal), puși sub interdicție, declarați judecătorește morți sau dispăruți, când nu poate fi instituită tutela, sau pentru copilul care, în vederea protejării intereselor sale, nu poate fi lăsat în grija părinților din motive neimputabile acestora, ori copilului abuzat sau neglijat, copilului găsit sau părăsit în unități sanitare, sau copilului care a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală și nu răspunde penal;
- dacă pe rolul instanței judecătorești s-a introdus cererea de încredințare în vederea adopției;
- dacă persoana sau familia adoptatoare are deja încredințați unul sau mai mulți copii, în vederea adopției.

10. Termenul de 5 ani este prevăzut de Legea 268/2020 pentru modificarea și completarea Legii 273/2004 privind procedura adopției, precum și pentru abrogarea art. 5, alin. 7, lit. ș) și ec) din OUG 11/2014 privind adoptarea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative; precizăm că, înainte de modificarea menționată, acest termen era de 2 ani.

11. Termenul de 6 luni este un termen diferit ca durată, respectiv mai mic decât cel anterior de un an; termenul de 6 luni este prevăzut prin Legea 268/2020 pentru modificarea și completarea Legii 273/2004 privind procedura adopției, precum și pentru abrogarea art. 5, alin. 7, lit. ș) și ec) din OUG 11/2014 privind adoptarea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative; precizăm, de asemenea că, până la actul normativ modificator, termenul menționat era de un an.

12. Publicată în MO, Partea I, nr. 159 din 5.03.2004, cu completările și modificările ulterioare.

Precizăm că, potrivit Legii nr. 268/2020 pentru completarea și modificarea Legii nr. 273/2004, pe durata de valabilitate a atestatului, adoptatorul/familia adoptatoare are obligația de a informa într-un termen de trei zile lucrătoare Direcția în a cărei rază teritorială își are domiciliul despre orice schimbare intervenită în propria situație socio-psihomedicală, făcând dovada cu acte, după caz. De asemenea, Direcția are obligația de a verifica anual îndeplinirea condițiilor care au stat la baza eliberării atestatului, având competența (în temeiul actelor doveditoare și a întâlnirilor cu adoptatorul sau familia adoptatoare) de a decide dacă menține ori retrage acest document.

Potrivit art. 10 din Legea 273/2004 cu modificările operate de Legea 268/2020, atestatul de persoană/familie aptă să adopte poate fi retras dacă se constată că s-au ascuns ori furnizat informații false la evaluare sau de-a lungul perioadei de valabilitate a atestatului ori în caz de nerespectare a obligației de a comunica propria situație socio-psihomedicală; atestatul de persoană/familie aptă să adopte se retrage și dacă se constată implicarea directă pentru identificarea unui copil potențial adoptabil (încălcându-se principiile ce guvernează materia adopției, din care invocăm garantarea confidențialității în ce privește datele de identificare și, bineînțeles, principiul interesului superior al copilului), cu excepția cazului în care persoana/familia adoptatoare sunt rude până la al patrulea grad, inclusiv, cu copilul.

Conform art. 10, lit. d), Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, în prezent¹³ denumită Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, poate propune retragerea atestatului dacă a constatat că eliberarea lui a fost netemeinică sau nelegală; de asemenea, inclusiv persoana/familia adoptatoare poate solicita, prin cerere motivată, retragerea atestatului.

4. Deschiderea procedurii adopției

Adopția este „un act juridic complex [...], se formează în timp, cu intervenția mai multor autorități, fiecare cu atribuțiile sale, care fiecare poate și trebuie analizat separat, deoarece fiecare act îndeplinit în realizarea unei atribuții produce efecte specifice în ansamblul procedurii de încheiere a adopției” (Filipescu, 1998, p. 57). Procedura judiciară pentru încuviințarea adopției este o procedură necontencioasă judiciară prin raportare la art. 451-482 Cod civil și la art. 527-540 Cod procedură civilă¹⁴, Cartea a III-a, sau grațioasă (Ciobanu, 1996, p. 23, *apud* Filipescu, 1998). În sensul că instanța de judecată este abilitată cu soluționarea unor chestiuni pentru a căror dezlegare nu este necesară stabilirea unui drept potrivit față de alte persoane.

O altă etapă/fază pe care o semnalăm este deschiderea procedurii adopției; aceasta poate avea loc doar dacă planul individualizat de protecție a copilului are ca finalitate adopția internă, ca măsură stabilită de specialiștii din cadrul Direcției competente (precizăm că, potrivit art. 58 din Legea 272/2004, la zi, Direcția are obligația de a întocmi planul individualizat de protecție a copilului în termen de 30 de zile de la primirea cererii de instituire a unei măsuri de protecție specială sau imediat ce directorul Direcției

13. Denumirea a fost schimbată prin Legea 268/2020 pentru modificarea și completarea Legii 283/2004 privind procedura adopției, publicată în MO, Partea I, nr. 1140 din 26.II.2020.

14. Legea 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată în MO, Partea I, nr. 247 din 10.04.2015.

a dispus plasamentul în regim de urgență pentru un copil – cu excepția situațiilor în care s-a instituit tutela). Mai precizăm că, potrivit dispozițiilor Legii nr. 272/2004, la stabilirea obiectivelor planului individualizat de protecție se acordă prioritate reintegrării copilului în familie, în caz contrar urmând a se deschide procedura adopției; însă, dacă la reintegrarea copilului în familie, ca obiectiv al planului individualizat de protecție, se procedează la consultarea obligatorie a părinților și a membrilor familiei extinse care au putut fi găsiți, stabilirea adopției ca obiectiv al planului individualizat de protecție – aceasta are loc fără consultarea părinților și a membrilor familiei extinse; așadar, adopția este soluția în ceea ce privește situația copilului, conform art. 28 din Legea 273/2004, modificată prin Legea 268/2020, dacă:

- după instituirea măsurii de protecție specială a trecut un an, iar părinții firești (naturali) ai copilului, în grija cărora nu a putut fi lăsat din motive neimputabile lor, nu colaborează în vederea realizării demersurilor pentru reintegrarea sau integrarea copilului în familie;
- după instituirea măsurii de protecție specială au trecut 6 luni, iar părinții firești ai copilului, în grija cărora nu a putut fi lăsat din motive imputabile lor, nu colaborează în vederea realizării demersurilor pentru reintegrarea/integrarea copilului în familie;
- după instituirea măsurii de protecție specială au trecut 6 luni, iar părinții firești nu au putut fi găsiți;
- copilul a fost înregistrat din părinți necunoscuți – pentru această situație, adopția ca finalitate a planului individualizat de protecție se stabilește în maximum 30 de zile de la eliberarea certificatului de naștere;
- după instituirea măsurii de protecție specială, părinții firești cu vârsta peste 18 ani, care au declarat în scris că nu doresc să se ocupe de creșterea și îngrijirea copilului, nu revin asupra declarației inițiale în termen de 45 de zile (art. 28, alin. 1, lit. e) din Legea 273/2004, republicată).

În cazul situațiilor anterior expuse (cu excepția celui în care s-a renunțat expres la creșterea și educarea copilului de către părinții naturali), Direcția are obligația de a întreprinde toate demersurile în vederea identificării și contactării părinților firești, să-i informeze despre locul unde acesta se află efectiv și să le comunice concret modalitățile în care pot menține relații personale cu copilul, dar și despre demersurile pe care trebuie să le realizeze pentru integrarea copilului în familie.

Deși Legea 273/2004 republicată, art. 28, precizează o durată de un an, respectiv șase luni pentru planul individualizat de protecție, managerul de caz poate stabili o dată anterioară, justificată de respectarea aplicării principiului superior al copilului.

De asemenea, potrivit art. 29 din Legea 273/2004 republicată, pentru copilul căruia i s-a instituit măsura plasamentului la familia extinsă, planul individualizat de protecție poate avea ca finalitate adopția internă numai dacă managerul de caz apreciază că aceasta este în interesul superior al copilului, iar pentru copiii care au împlinit vârsta de 14 ani planul individualizat de protecție poate avea ca finalitate adopția doar dacă există solicitări din partea unor familii ori persoane atestate; în cazul fraților care nu pot fi separați dacă unul dintre ei a împlinit vârsta de 14 ani, planul individualizat de protecție poate avea ca finalitate adopția doar dacă există solicitări de adopție a lor, împreună, din partea unor familii sau persoane atestate; pentru toate aceste cazuri de plasament instituit la familia extinsă, adopția poate opera dinspre partea familiilor ori persoanelor atestate, membre

ale familiei extinse sau care au menținut și dezvoltat relații personale cu aceștia. De asemenea, instanța de judecată încuviințează deschiderea procedurii adopției și condiționat de exprimarea consimțământului părinților copilului ori a tutorelui (în acest sens instanța, potrivit art. 8 din Legea 273/2004 poate trece peste refuzul abuziv al acestora de a consimți la adopție și apreciază că adopția este în interesul superior al copilului, ținând cont și de opinia copilului, exprimată conform legii). Dacă în timpul procedurii de încuviințare a deschiderii procedurii de adopție pentru un copil cu o măsură de protecție specială și timp de 6 luni după încuviințare părinții ori rudele până la gradul al patrulea, deși găsite, nu au colaborat cu autoritățile Direcției în cadrul căreia își aveau domiciliul pentru demersurile de reintegrare/integrare a copilului în familie și pentru menținerea relațiilor personale cu el, Direcția de la domiciliul copilului va face dovada în fața instanței de judecată că a întreprins toate aceste activități și că aceștia au declarat în scris că nu doresc să se ocupe de creșterea și îngrijirea copilului ori au refuzat să semneze o astfel de declarație, iar într-un termen de 45 de zile nu au revenit asupra conținutului acesteia (de exemplu, nu s-au răzgândit și nu au schimbat conținutul declarației cu intenția de a se ocupa de creșterea și îngrijirea copilului).

Odată decisă adopția ca finalitate a planului individualizat de protecție, dosarul copilului se transmite compartimentului de adopții și postadopții al Direcției, pentru luarea în evidență a cazului; direcția în a cărei rază teritorială are domiciliul copilul, în termen de 30 de zile sesizează instanța de judecată în vederea deschiderii procedurii adopției.

Așadar, potrivit art. 31, alin. 1 din Legea 273/2004, modificată și republicată, Direcția de la domiciliul copilului sesizează instanța de judecată competentă pentru încuviințarea deschiderii procedurii adopției, într-un termen de 30 de zile de la luarea în evidență a cazului de către compartimentul de adopții și postadopții, iar odată înaintată această cerere instanței de judecată se poate considera că începe și un alt parcurs al adopției, respectiv și calea judiciară.

Judecarea cererilor privind deschiderea procedurii adopției se face cu respectarea regulilor generale privind desfășurarea proceselor civile, respectiv Codul de procedură civilă¹⁵, dar și a normelor speciale și particulare din materia drepturilor copilului și adopției. Astfel, se procedează la citarea părinților firești ai copilului ori a tutorelui și a Direcției în a cărei rază teritorială se află domiciliul copilului; în cazul părinților care nu pot fi găsiți, citarea se face prin afișare la ușa instanței de judecată și la ultimul domiciliu cunoscut al acestora (procedura de citare se socotește îndeplinită în a 5-a zi de la afișarea citației).

Încuviințarea deschiderii procedurii adopției are loc doar dacă planul individualizat de protecție are ca finalitate adopția: „planul individualizat de protecție, întocmit de direcția de la domiciliul copilului, poate avea ca finalitate adopția numai dacă demersurile pentru reintegrarea copilului în familie sau în familia lărgită au eșuat” (Florian, 2007, p. 171).

Din momentul în care toate aceste condiții și termene sunt îndeplinite, instanța de judecată admite cererea de deschidere a procedurii de adopție pronunțând o hotărâre în acest sens, care este definitivă (nu poate fi atacată prin căile de atac ordinare, prevăzute de lege); conform art. 32, alin. 4 din Legea 273/2004, în cuprinsul dispozitivului hotărârii judecătorești se va menționa existența consimțământului ambilor părinți la adopție sau, după caz, a tutorelui ori doar a unui părinte, pentru cazul când acesta este indestulător,

15. Legea 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată în MO, Partea I, nr. 247 din 10.04.2015.

conform art. 8 din Legea 273/2004. Efectele hotărârii de admitere a cererii direcției de încuviințare a deschiderii procedurii adopției privesc :

- drepturile și obligațiile părintești ale părinților firești ori cele exercitate de persoane fizice ori juridice, în sensul că se suspendă, urmând să fie exercitate de președintele Consiliului Județean sau, după caz, de primarul sectorului municipiului București în a cărui rază teritorială domiciliază copilul (art. 32, alin. 5, lit. a) din Legea 273/2004);
- drepturile și obligațiile părintești exercitate la momentul admiterii cererii de către președintele Consiliului Județean, primarul sectorului municipiului București în a cărui rază teritorială domiciliază copilul sau tutorele, după caz, se mențin ;
- pentru copilul care a împlinit vârsta de 14 ani, efectele hotărârii judecătorești de deschidere a procedurii de adopție se prelungesc și peste această vârstă, respectiv până la încuviințarea adopției, dacă există solicitări de adopție din partea unor persoane sau familii atestate, în caz contrar acestea încetând ;
- în situația fraților inseparabili, efectele hotărârii judecătorești de deschidere a procedurii adopției încetează de drept dacă unul dintre frați împlinește vârsta de 14 ani, cu excepția cazului în care există solicitări de adopție a respectivilor frați împreună, din partea unor familii ori persoane atestate.

De asemenea, potrivit art. 32 alin. 6 din Legea 273/2004 republicată, efectele hotărârii judecătorești de deschidere a procedurii adopției se mențin până când copilul împlinește 18 ani.

În mod excepțional, conform prevederilor Legii 273/2004, semnalăm situația ivită ulterior rămânerii definitive a hotărârii judecătorești de deschidere a procedurii adopției, respectiv când a dispărut cauza care a făcut imposibilă exprimarea de către unul din părinți a consimțământului la adopție. Direcția care a solicitat deschiderea procedurii adopției are obligația să formuleze de îndată cererea de revizuire sau să solicite suspendarea oricărei proceduri judiciare și a oricărui alt demers privind adopția, dacă până la data încuviințării adopției ia cunoștință de încetarea cauzei care a determinat imposibilitatea părintelui de a-și exprima voința cu privire la adopție.

Deși motivele care justifică exercitarea căii de atac a revizuirii sunt expres și limitativ prevăzute de art. 509, alin. 1 din Cod procedură civilă, Legea 273/2004 conține dispoziții speciale (Boroi & Stancu, 2015), motivul revizuirii fiind dat de încetarea cauzei care a determinat împiedicarea părintelui natural de a-și exprima opinia privind adopția.

Potrivit materiei dreptului procesual civil, revizuirea este o cale de atac extraordinară, de retractare și nesuspensivă de executare, regulile sale guvernatoare fiind de strictă interpretare și aplicare, însă, în materia adopției, introducerea unei acțiuni în revizuire suspendă soluționarea cererii de încredințare a copilului în vederea adopției sau, după caz, de încuviințare a adopției dacă vreuna dintre acestea se află pe rolul instanței judecătorești (art. 34, alin. 1 din Legea 273/2004). Cererea de revizuire poate fi introdusă până la data pronunțării hotărârii de încuviințare a adopției de oricare dintre părinții firești ai copilului ori de către Direcția de la domiciliul adoptatorului/familiei adoptatoare. Cererea de revizuire se soluționează în camera de consiliu, cu citarea părinților firești, a Direcției care a solicitat deschiderea procedurii adopției și, când este cazul, a Direcției în a cărei rază administrativ-teritorială se află domiciliul adoptatorului/familiei adoptatoare ; teza ultimă a art. 33, alin. 1 din Legea 273/2004 dispune că, la soluționarea cererii de revizuire, participarea procurorului este obligatorie. Ca urmare a soluționării cererii de